

Gemeente van Christus,

Wat een wonderlijk verhaal, nietwaar? Jezus loopt over het water van het meer van Galilea. En Petrus even later ook. Alhoewel niet voor lang: als hij begint te twifelen of zoiets wel kán, zinkt hij al snel weg. Misschien kom je niet zo vaak meer in een kerk. Misschien kom je er bijna elke zondagmorgen. In beide gevallen blijft het een ongeloofwaardig verhaal, toch, als je het wat nuchter en rationeel bekijkt. Dat is het inderdaad, áls je het zo bekijkt.

Wat zou uitgerekend dit merkwaardige verhaal ons nu op deze laatste zondag van het kerkelijk jaar te zeggen kunnen hebben?

De betekenis ervan kan aan het licht komen, als je ontdekt dat het een verhaal is dat bol staat van de symboliek. Zoals een schilderij een bepaalde blik op de werkelijkheid kan geven, jouw ogen voor dat perspectief wil openen, zo is het ook met dit verhaal. Het wil je ogen openen voor een bepaald perspectief op onze werkelijkheid. Perspectief betekent letterlijk zoiets als: doorkijkje.

We hoeven - ik zou bijna zeggen: we moeten - dit verhaal dus niet letterlijk opvatten. Niemand is er mee gediend als Jezus of wie dan ook letterlijk over het water zou kunnen lopen, toch?

Het doet me denken aan een mooie relativerende uitspraak van de nog niet zo lang geleden overleden Vietnamese Zenmeester Thich Nath Hanh: "Het wonder is niet dat je over het water zou kunnen lopen. Het wonder is dat je over deze aarde loopt."

Natuurlijk: je mag een letterlijke uitleg van dit verhaal geloven. Maar je kunt je afvragen waar het dan raakt aan jouw eigen leven.

Dat wordt anders als het je lukt om de symboliek op te spoor te komen. Dan raakt dit gebeuren zelfs aan de kern van jouw bestaan. Aan je diepste vragen.

De verborgen boodschap in dit verhaal wordt in mijn beleving prachtig bezongen in het overbekende nummer "Suzanne". Oorspronkelijk geschreven door Leonard Cohen; later ontroerend mooi gezongen door Herman van Veen.

In het eerste en het derde couplet horen we hoe de dichter met Suzanne langs het water wandelt. En wat er allemaal door hem heen gaat, als ze met hem in gesprek is. **Hoe door haar aanwezigheid zijn ogen voor de werkelijkheid om hem heen als het ware opengaan.** Welke gevoelens ze in hem opwekt. Het is heel verrassend dat het in het tussenliggende couplet ineens over Jezus blijkt te gaan. Jezus, die niet - zoals de dichter en Suzanne - lángs het water loopt. Maar er overheen:

*En Jezus was een visser / die het water zo vertrouwde
Dat hij zomaar over zee liep / omdat hij had leren houden
Van de golven en de branding / waarin **niemand** kan verdrinken.....*

Dat is vreemd, nietwaar? Je zou verwachten: de golven de branding waarin **iemand** kan verdrinken. Maar er staat: "niemand."

Ik vermoed dat Rob Crispijn, die de prachtige Nederlandse vertaling heeft gemaakt. Heel goed heeft begrepen waar het Leonard Cohen om te doen was. En dat Cohen, die een zeer gelovig mens was, op zijn beurt de symboliek in het verhaal van Jezus die over het water loopt heel goed heeft begrepen.

"De Zee" staat symbool voor alles waarin wij mensen kunnen óndergaan. Voor alles wat ons leven bedreigt. En dat ons doet beseffen hoe kwetsbaar we zijn.

Ons leven, dat lange tijd kan voortkabbelen en waarin we in een flow zitten. En dan ineens steekt er onverwacht een storm op, het water verandert op slag van spiegelglad in woeste golven:

een kraan kantelt. En je man, je vader, je zoon is er van het ene op het andere moment niet meer. Verdwenen in het water van “de zee”.

En het wordt nacht, voor je gevoel..... donkere nacht. Het verhaal speelt zich niet voor niets af in de nacht. “De nacht van de ziel” noemen mystici dat wel. Nacht waarin God helemaal weg lijkt te zijn....

Zee..... storm..... nacht,- allemaal symbooltaal voor hoe we ons kunnen voelen als we beseffen hoe kwetsbaar we zijn. Wij, en degenen die we zo liefhebben. Als we afscheid moeten nemen, ook als een leven lang en goed ... en voltooid genoemd kan worden.

Ja, - De Zee is uiteindelijk altijd symbool voor: de dood. En dáár wandelt Jezus zomaar overheen!
Nou ja, zomaar...

In het beeld van Jezus die over het water loopt, wordt zichtbaar gemaakt door welk vertrouwen hij in zijn leven gedragen werd. Vanuit welk vertrouwen hij heel zijn korte, intense leven heeft kunnen leven zoals hij dat gedaan heeft. Hier op aarde rondlopen, in het vertrouwen dat er een kracht is, dat er een dragende kracht bestaat, die jou uiteindelijk overal doorheen laat gaan. Die jou draagt, zelfs óver het water van de dood heen.

Dat die kracht bestaat, dat heeft Jezus ontdekt. Daarvan is hij zich bewust geworden. En dat die draagkracht niet alleen voor hem geldt, maar voor alle mensen. Vandaar dat “niemand in dat water kan verdrinken.”

Die kracht noemt hij: Gods liefde. Uit die liefde ben jij voortgekomen. Door die liefde word je heel je leven gedragen. Ook al zul je daar de meeste tijd weinig tot niets van merken. Die liefde draagt jou tijdens heel jouw overtocht van voor je wieg tot over het graf. Ook al ervaar je dat waarschijnlijk bepaald niet altijd zo. Zeker niet als je heel heftig met de dood wordt geconfronteerd. Dat was bij Jezus zelf trouwens ook zo, luister maar naar hoe het lied verder gaat:

*Hij zei: als men blijft geloven / kan de zwaarste steen niet zinken.
Maar de hemel ging pas open / toen zijn lichaam was gebroken.
En hoe hij heeft geleden / dat weet alleen die visser / aan het kruis.*

Het gaat dus om een zwaar bevochten en steeds weer aangevochten vertrouwen. Ook in het geval van Jezus zelf.

Een vertrouwen dat je dus zomaar ineens kwijt kan raken. In Petrus zie je dat heel sprekend gebeuren. Hij overwint zijn angst voor de storm en de golven in zijn leven. En gaat - vol vertrouwen -in op de uitnodiging van Jezus: Kom, kom maar naar me toe. Vertrouw me maar. Ook jij kunt over het water lopen. Ook jij zult er uiteindelijk niet in ten onder gaan.

En zie: Petrus stapt uit de relatieve veiligheid van zijn kleine bootje. En loopt óver het water heen naar Jezus toe.

En ach, wat zou het nu toch mooi zijn geweest als het verhaal hiermee uit was. Toch? Met dat rotsvaste vertrouwen van Petrus. Als het verhaal uit zou zijn met Petrus en die andere leerlingen van Jezus die nog lang en gelukkig in dat vertrouwen zouden leven.

Maar de realiteit van ons geloofsleven is anders. Bij tijd en wijle ben je dat vertrouwen kwijt. Weggeslagen door de golven die óm en óver jou heen spoelen.

En is het “nacht”. De Nacht van de Ziel, waarin het Licht van God onvindbaar is.

Je voelt jezelf wegzinken. En misschien roep je wel, net als Petrus: “Heer, red me!”

“En metéén strekte Jezus zijn hand uit en greep hem vast. En zei: kleingelovige, waarom heb je getwijfeld?”

Ja, in het echte leven gaat dat allemaal zo snel niet, als Mattheüs het hier beschrijft. Maar toch, ook in ons eigen leven kan het zo gaan dat je door Jezus' aanwezigheid als het ware uit die nacht getrokken wordt. Het licht in...de toekomst in. Je kunt iets van zijn aanwezigheid ervaren in de verhalen over hem die je leest. En die ineens voor je opengaan, je raken. Of in de stilte van je gebed. Of je kunt iets ervaren van zijn aanwezigheid in de mensen om je heen. Mensen die je er voor je zijn, in je verdriet, je gemis. Ook als ze geen mooie, troostrijke woorden hebben. Maar er gewoon zijn, om even te horen hoe het met je gaat. Een boodschap voor je te doen. Kleine ervaringen waardoor je er in de loop van de tijd iets van gaat ervaren: dat je "eruit getrokken wordt". Dat je gedragen wordt.

Het kan je de moed en het vertrouwen schenken op opnieuw "over deze aarde te lopen". Dat wil zeggen: dag voor dag je leven te leven. Je weg te vervolgen.

In onze christelijke traditie wordt er van uit gegaan dat dergelijke ervaringen van "je gedragen te weten" een voorafschaduwing zijn van wat er eens gebeuren zal als jouw weg hier op aarde, jouw overtocht naar de andere kant, is voltooid:

"Een hand zal ons wenken, een stem zal ons roepen.... en wij zullen horen en opstaan", zo omschrijft Huub Oosterhuis het in zijn Paaslied: De steppe zal bloeien.

Ja, - daar gaat dat wonderlijke verhaal van vanmorgen over. Dat wil het ons laten zien.

Het gaat niet over de heilloze vraag of Jezus letterlijk over het water kon lopen of niet.

Het is een Paasverhaal. Over de weg die Jezus is gegaan. Een weg die uitmondt in het Licht. Een weg die ook jouw weg is, of kan zijn, als je wilt.

Nu klinken de laatste regels van "Suzanne" waarschijnlijk anders dan je ze eerder wellicht hebt gehoord:

En je wilt wel met hem meegaan, samen naar de overkant

*En je moet hem wel vertrouwen, want hij houdt al jouw gedachten
in zijn hand,*

Amen.